

STUDIJA PERCEPCIJE KORUPCIJE I Z B O R I 2008.

BOSNA I HERCEGOVINA

**Koninkrijk
der Nederlanden**

**Ovaj projekat je finansijski podržan od strane
Ambasade Kraljevine Nizozemske u BiH**

© 2008 Transparency International Bosna i Hercegovina

Transparency International BiH
Gajeva 2
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina
<http://www.ti-bih.org>

UVOD

Istraživanje je provedeno u periodu od 05.06. do 14.06.2008. godine, na reprezentativnom uzorku od 1600 punoljetnih građana Bosne i Hercegovine.

Istraživanje je urađeno u 65 opština u Bosni i Hercegovini i to u slijedećim opštinama:

Republika Srpska

Region Banja Luka: Banja Luka, Gradiška, Laktaši, Kneževo, Mrkonjić Grad, Šipovo, Prnjavor, Kotor Varoš, Srbac.

Region Prijedor: Prijedor, Novi Grad, Kozarska Dubica.

Region Doboј: Doboј, Modriča, Teslić, Brod, Petrovo.

Region Bijeljina: Bijeljina, Brčko, Ugljevik.

Region Zvornik: Zvornik, Šekovići, Bratunac, Vlasenica, Srebrenica, Milići.

Region Istočna Republika Srpska: Sokolac, Istočno Sarajevo, Pale, Višegrad, Foča, Rudo.

Region Hercegovina: Trebinje, Ljubinje, Gacko i Bileća.

Federacija BiH

Unsko-sanski kanton: Bihać, Cazin, Sanski Most, Kladaša.

Tuzlanski kanton: Tuzla, Banovići, Lukavac, Kalesija.

Zeničko-dobojski kanton: Zenica, Kakanj, Visoko, Maglaj.

Srednjobosanski kanton: Jajce, Travnik, Vitez, Novi Travnik.

Hercegovačko-neretvanski kanton: Mostar, Čitluk, Jablanica.

Zapadnohercegovački kanton: Široki Brijeg, Ljubuški.

Kanton Sarajevo: Centar, Ilidža, Novi Grad, Novo Sarajevo, Stari Grad, Vogošća.

Herceg-bosanski kanton: Livno, Tomislavgrad.

Prilikom izbora uzorka vodilo se računa o slijedećim geografskim i demografskim elementima:

1. Broj stanovnika u pojedinim opštinama
2. Broj muškaraca i žena
3. Odnos selo/grad
4. Velična regiona

Mora se uzeti u obzir da ne postoje precizni podaci o broju stanovnika, niti o odnosu urbanog/ruralnog stanovništva, niti o polnoj strukturi u RS, te da se pri izradi uzorka Agencija služi različitim procjenama dobijenim od Statističkog zavoda RS.

Istraživanje se sprovodi putem tzv. face-to-face intervjuva u domovima ispitanika.

Svi upitnici su predmet logičke kontrole, dok je 20% upitnika provjereno od strane Agencije i dodatnih 15% upitnika provjerava supervizor-kontrolor, bilo direktnim izlaskom na teren zajedno sa anketarom, bilo telefonskom kontrolom.

DEMOGRAFSKI PODACI

Tabela 1. Entiteti

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Republika Srpska</i>	801	50.0
<i>Federacija BiH</i>	802	50.0
Total	1603	100.0

Tabela 2. Tip naselja

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Grad</i>	853	53.2
<i>Selo</i>	750	46.8
Total	1603	100.0

Tabela 3. Pol ispitanika

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Muškarci</i>	815	50.8
<i>Žene</i>	788	49.2
Total	1603	100.0

Tabela 4. Starost

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Od 18 do 29 godina</i>	423	26.4
<i>Od 30 do 44 godine</i>	516	32.2
<i>Od 45 do 59 godina</i>	383	23.8
<i>Preko 60 godina</i>	281	17.5
Total	1603	100.0

Tabela 5. Vaše obrazovanje?

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Nezavršena osnovna škola</i>	51	3.2
<i>Osnovna škola</i>	146	9.1
<i>Zanat</i>	325	20.3
<i>Srednja škola- četvrti stepen</i>	726	45.3
<i>Viša škola</i>	185	11.5
<i>Fakultet</i>	168	10.5
<i>Magisterij, doktorat</i>	2	.1
Total	1603	100.0

Tabela 6. Mjeseči prihod domaćinstva

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Do 250 KM</i>	353	22.0
<i>Od 251 do 500 KM</i>	325	20.3
<i>Od 501 do 750 KM</i>	232	14.5
<i>Od 751 do 1000 KM</i>	328	20.5
<i>Preko 1000 KM</i>	365	22.8
Total	1603	100.0

Tabela 7. Vaš radni status?

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Stalno zaposlen na neodređeno vrijeme u državnom sektoru</i>	231	14.4
<i>Stalno zaposlen na neodređeno vrijeme u privatnom sektoru</i>	316	19.7
<i>Stalno zaposlen na određeno vrijeme</i>	120	7.5
<i>Samozaposlen</i>	160	10.0
<i>Penzioner</i>	232	14.5
<i>Nezaposlen</i>	200	12.5
<i>Domaćica</i>	162	10.1
<i>Učenik, student</i>	167	10.4
<i>Ostalo</i>	15	.9
Total	1603	100.0

Tabela 8. Vaša vjeroispovjest

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Islamska</i>	551	34.4
<i>Katolička</i>	264	16.5
<i>Pravoslavna</i>	780	48.7
<i>Neka druga</i>	8	.5
Total	1603	100.0

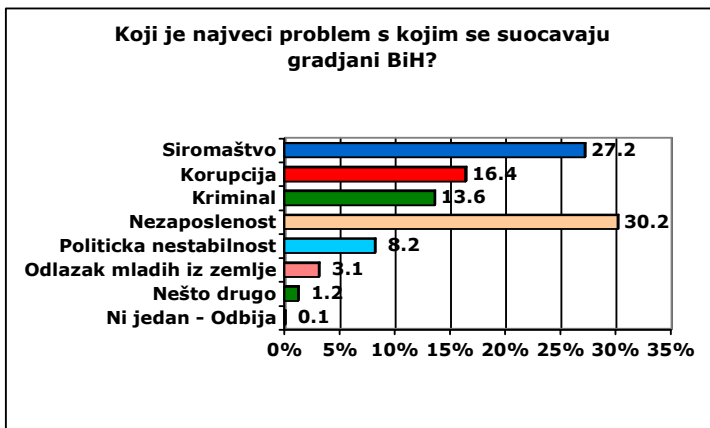
Tabela 9. Koji od sljedećih izraza najbolje opisuje vaša vjerska ubjeđenja

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Uvjereni sam vjernik i prihvatam sve što moja vjera uči</i>	791	49.3
<i>Vjernik sam, ali ne prihvatam baš sve što moja vjera uči</i>	636	39.7
<i>Nisam siguran vjerujem li ili ne vjerujem</i>	68	4.2
<i>Nisam religiozan, ali nemam ništa protiv da drugi vjeruju</i>	108	6.7
Total	1603	100.0

Tabela 10. Koje ste nacionalnosti

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Hrvat</i>	259	16.2
<i>Bošnjak</i>	563	35.1
<i>Srbin</i>	771	48.1
<i>Jugosloven</i>	6	.4
<i>Ostali</i>	4	.2
Total	1603	100.0

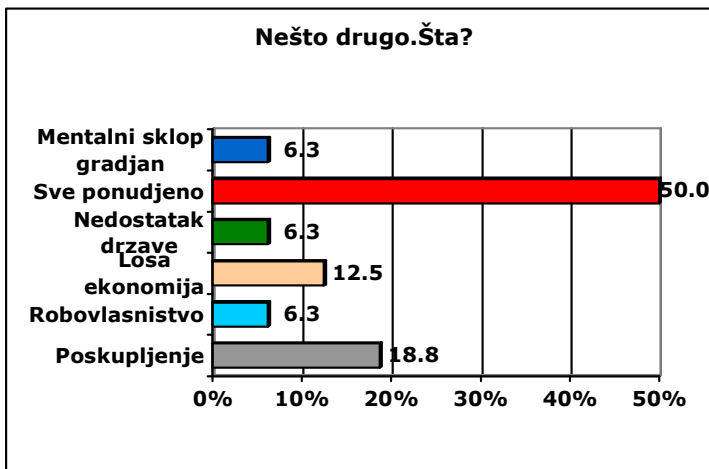
OSNOVNE FREKVENCE

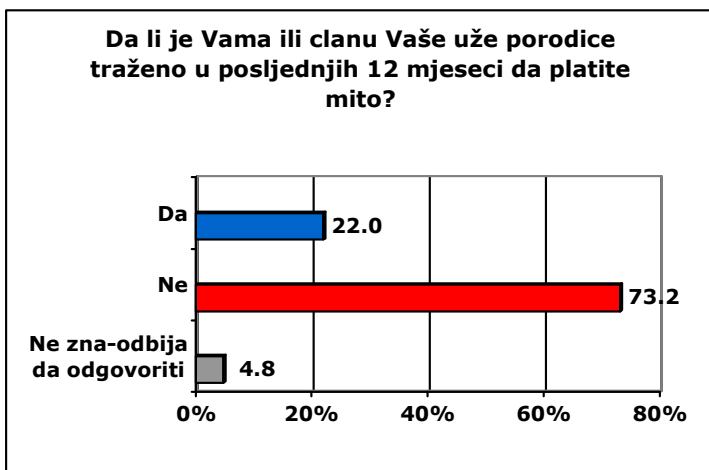
Grafikon 1

Prema mišljenju građana BiH nezaposlenost (30,2%) je najveći problem sa kojim se trenutno suočavaju. Na drugom mjestu se nalazi siromaštvo (27,2%), a potom korupcija (16,4%) i kriminal (13,3%). Samo je 1,2% građana spomenulo neki problem koji nije bio na ponuđenoj listi i ti se odgovori su prikazani u *grafikonu 2*.

Može se zaključiti da, kao i u prethodnim istraživanjima koje je radio TI BiH, egzistencijalni problemi predstavljaju najveći problem našeg društva, dok su korupcija i kriminal spomenuti kao druga skupina problema u državi.

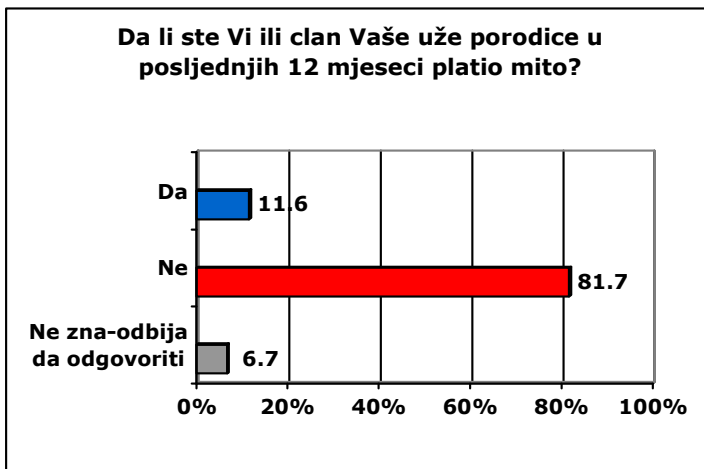
Grafikon 2

Grafikon 3

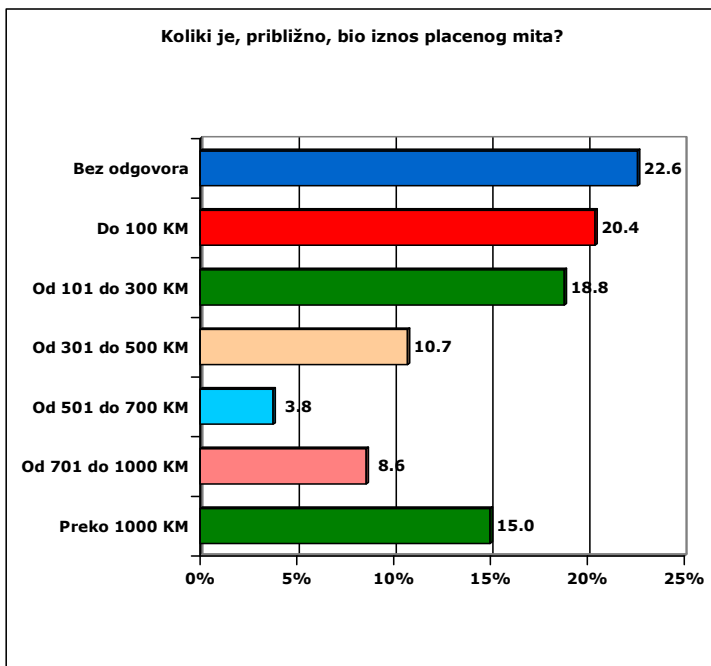
Svaki peti ispitanik (22%) u BiH izjavio je da su njemu ili članu njegove porodice u poslednjih godinu dana traženo mito, dok

bi ovaj procenat mogao biti i nešto veći jer među onim koji su odgovorili sa ne znam- odbijam ima onih kojima je traženo mito, ali o tome ne žele govoriti.

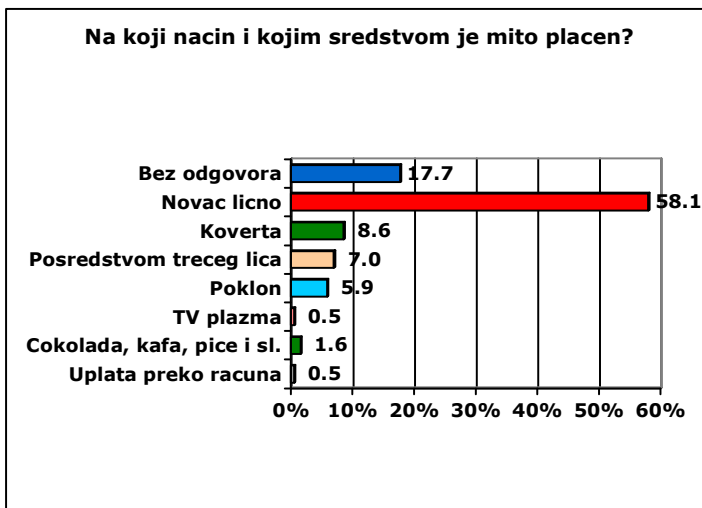
Grafikon 4

Iz *grafikona 4* vidimo da je duplo manji procenat (11,6%) onih koji su platili neki oblik mita, u odnosu na procenat onih kojima je mito tražen.

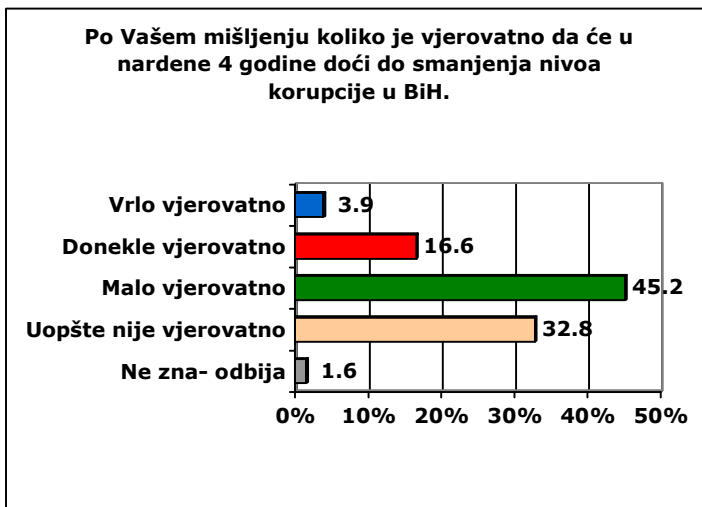

Grafikon 5

Najveći broj građana mito daje u novcu (oko 66%), dok je malo onih koji to čine na neki drugi način (usluge ili proizvodi). Od ukupnog broja građana koji su dali mito, najviše je onih čiji mito iznos u do 100 KM (20,4%), potom od 100 do 300 KM i preko 1000 KM. Sa stanovišta „malog“ čovjeka, možemo reći da se korupcije u BiH može podjeliti na „malu“, do 300 KM i „veliku“, preko 1000 KM.

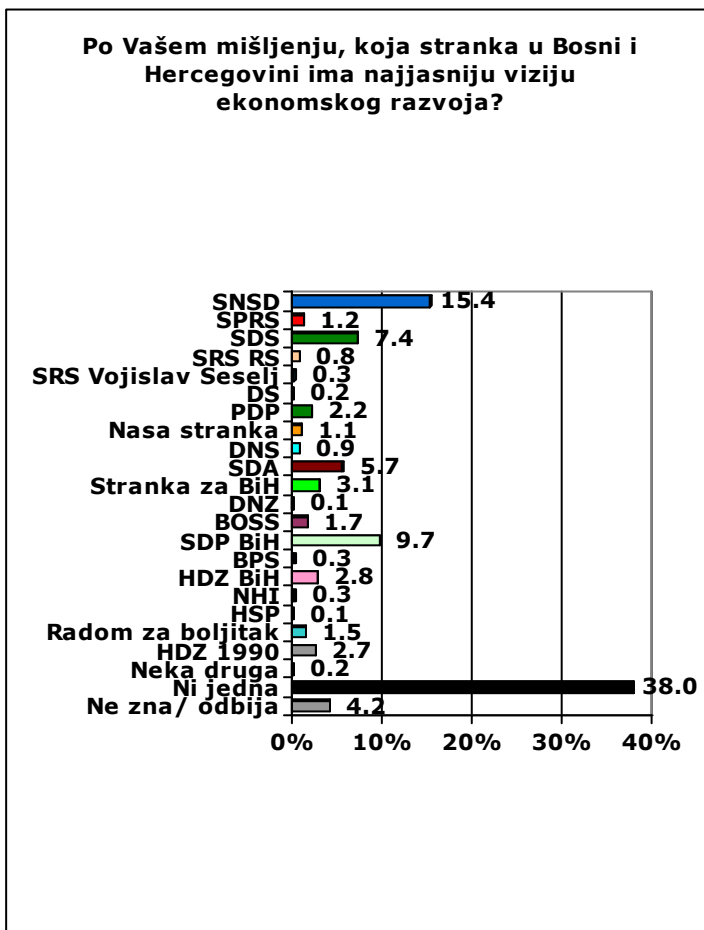

Grafikon 6

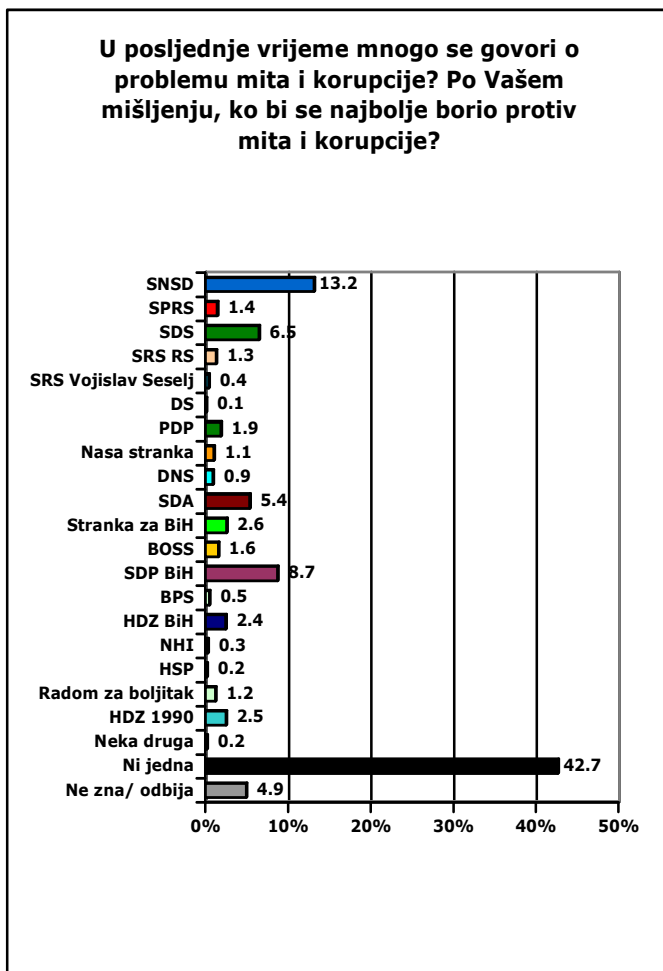
Grafikon 7

Najveći broj građana BiH (78%) sumnja da će u naredne četiri godine doći do smanjenja korupcije u BiH, tek svaki peti ispitanik smatra da je u narednom periodu korupcija biti smanjena. Kao što vidimo, korupcija se u BiH još uvijek doživljava kao problem koga je teško riješiti.

Grafikon 8

Najveći broj građana BiH (38%) smatra da ni jedna stranka u zemlji nema viziju ekonomskog razvoja BiH. Prema mišljenju građana SNSD (15,4%) je partija koja ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja zemlje, slijede SDP BiH (9,7%), SDS (7,4%) i SDA (5,7%).

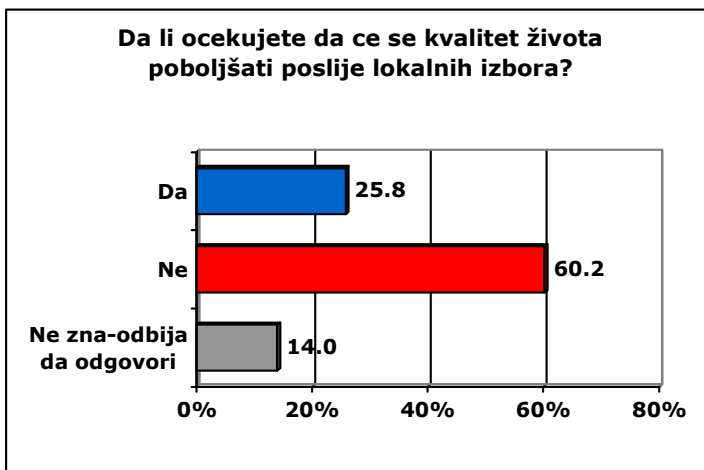

Grafikon 9

Najveći broj građana BiH nema visoko mišljenje o političkim partijama i njihovoj borbi protiv korupcije. Tako da 42,7% ispitanih građana smatra da se niti jedna partija neće boriti

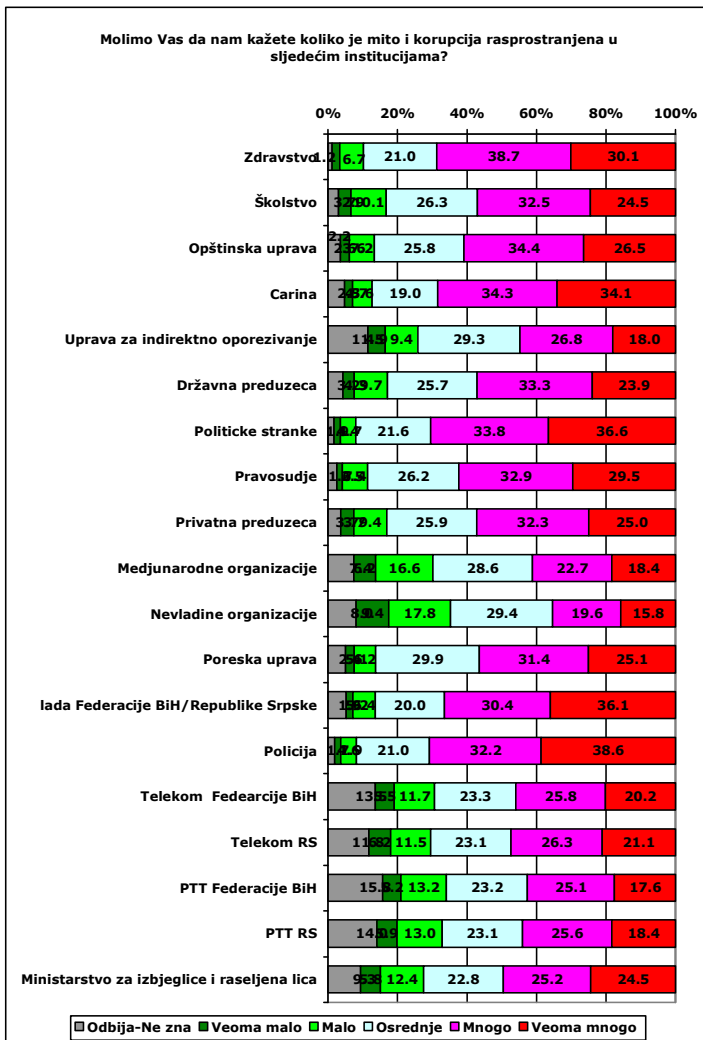
protiv mita i korupcije. Među građanima koji vjeruju da se političke partije žele obračunati sa korupcijom najviše je onih koji smatraju da bi to najbolje učinio SNSD (13,2%), potom SDP BiH (8,7%), SDS (6,5%) i SDA (5,4%).

U ostale političke partije građani imaju malo povjerenja.

Grafikon 10

Najveći broj građana BiH (60,2%) ne očekuje da će doći do poboljšanja kvaliteta života, posle lokalnih izbora koji će se održati u oktobru ove godine. Ipak, svaki četvrti ispitanik (25,8%) očekuje poboljšanje.

Prema mišljenju građana RS najkorumpiranije institucije su:

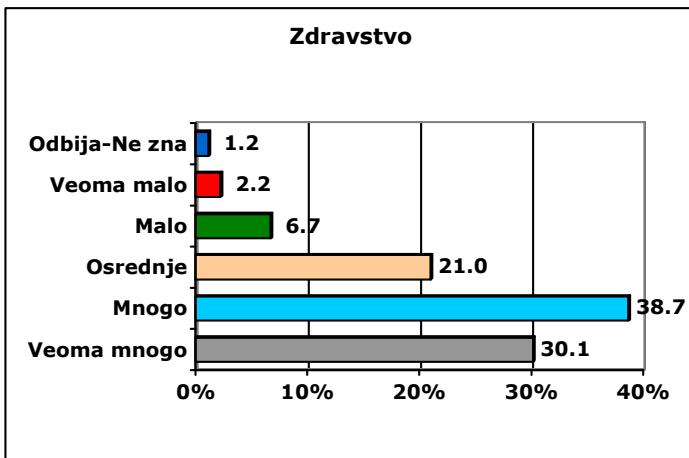
1. Policija 70,8%
2. Političke stranke 70,4%
3. Zdravstvo 68,8%
4. Carina 68,4%
5. Vlade FBiH/ RS 66,5%
6. Pravosuđe 62,4%

Najmanje korupcija imamo među:

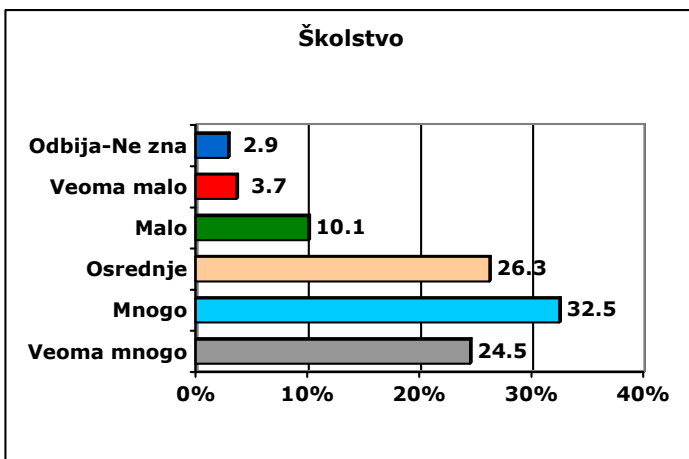
1. NVO (35,2%)
2. Međunarodnoj zajednici (41,1%)
3. Poštama FBiH (42,7%)
4. Poštama RS (44%)

Pored grafikona u kojem su prikazane sve institucije, dali smo grafikone za svaku instituciju ponaosob.

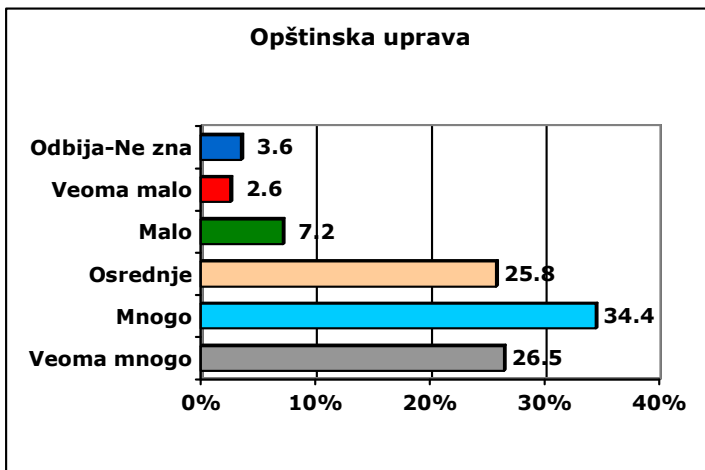
**Molimo Vas da nam kažete koliko je mito i korupcija
rasprostranjena u sljedećim institucijama?**

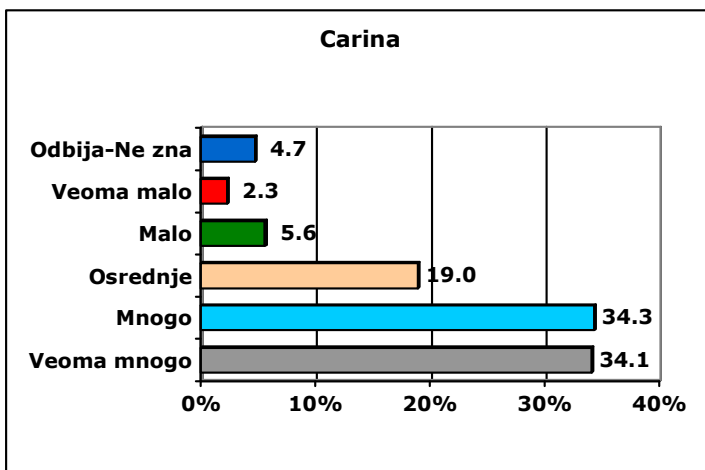
Grafikon 12

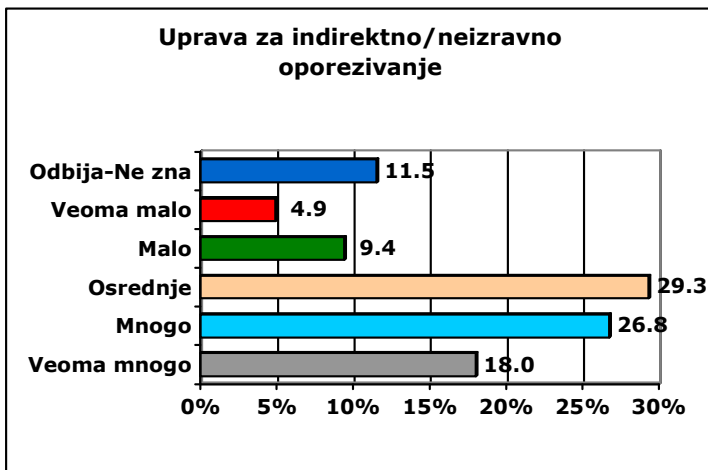
Grafikon 13

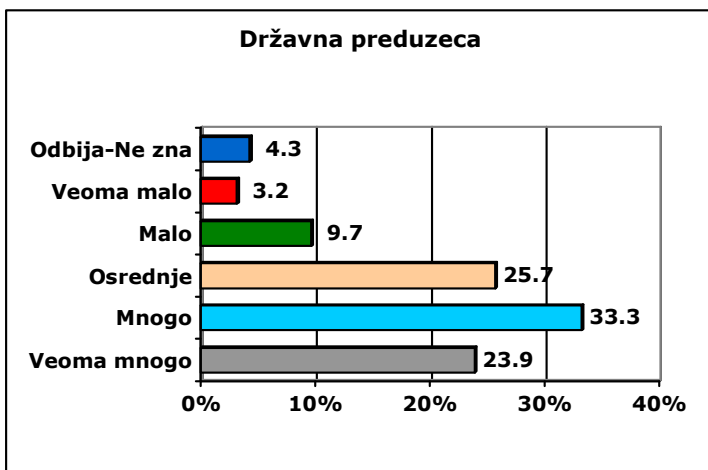
Grafikon 14

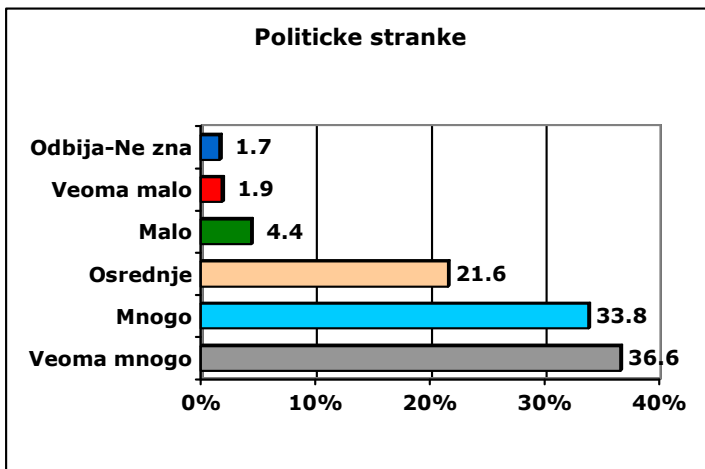
Grafikon 15

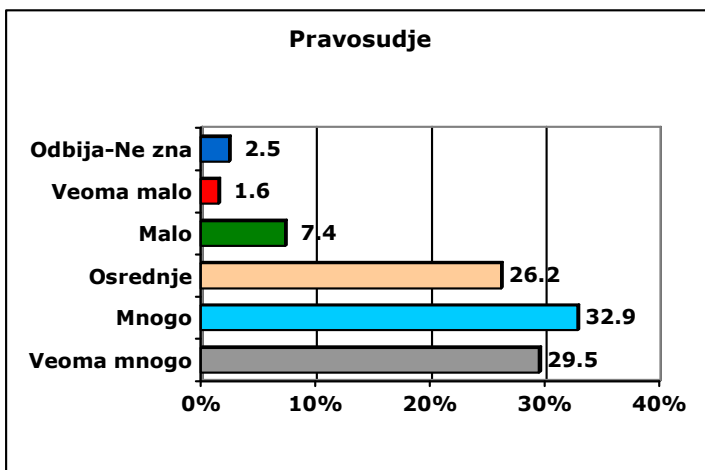
Grafikon 16

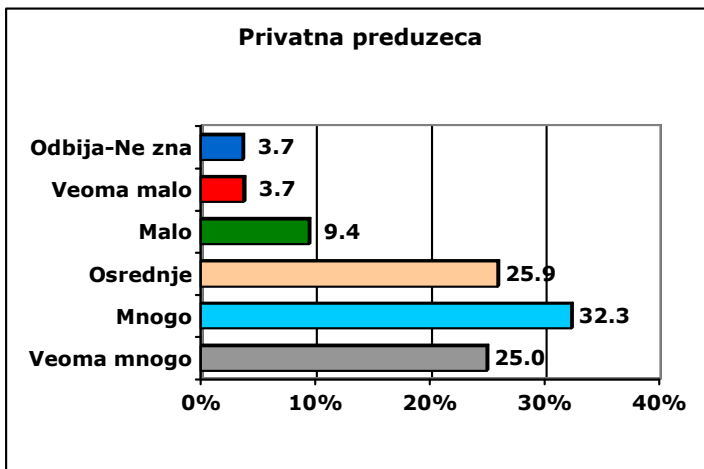
Grafikon 17

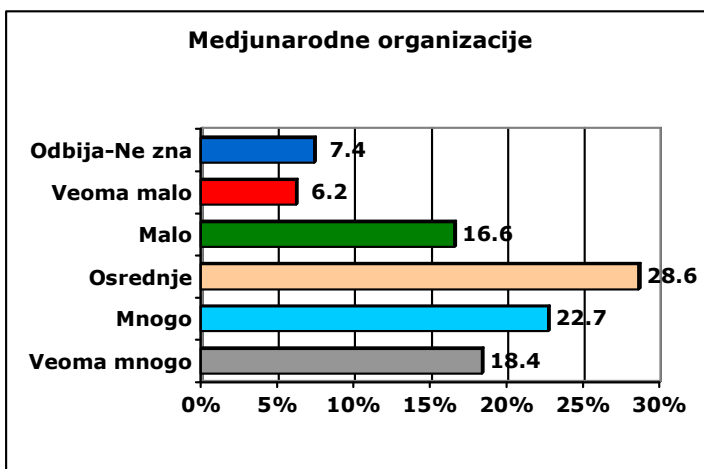
Grafikon 18

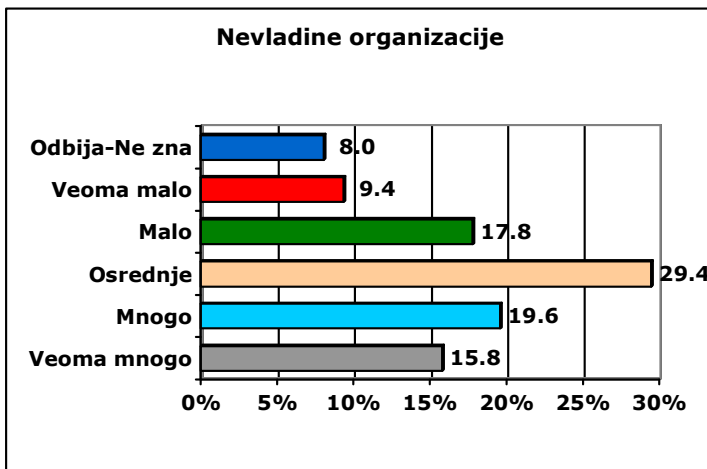
Grafikon 19

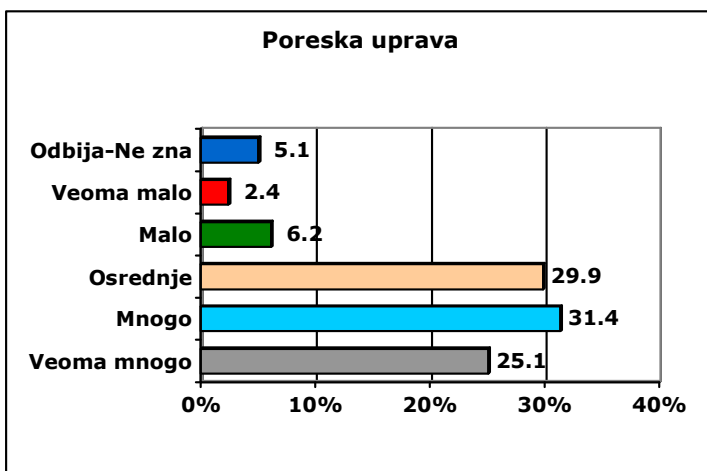
Grafikon 20

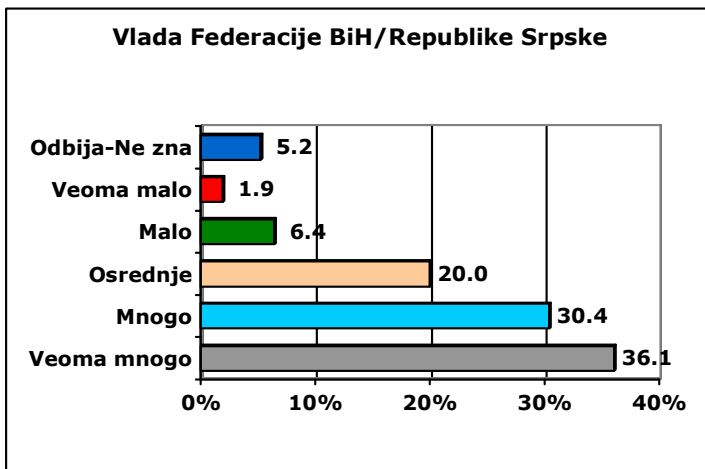
Grafikon 21

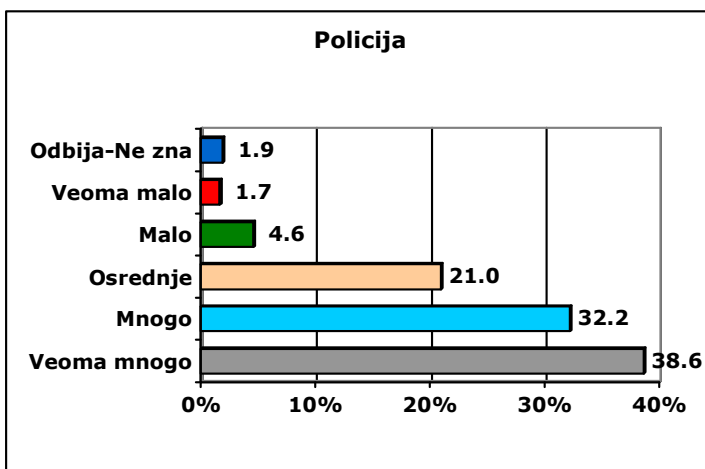
Grafikon 22

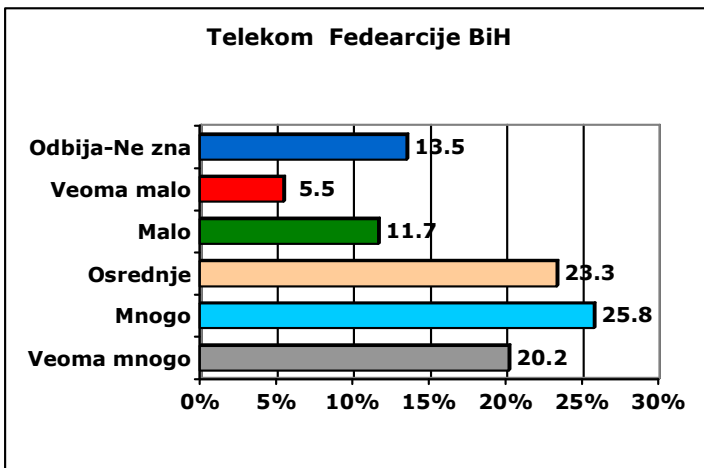
Grafikon 23

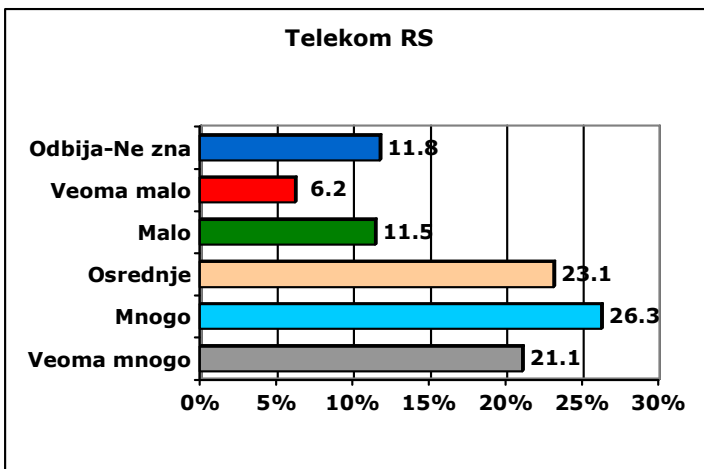
Grafikon 24

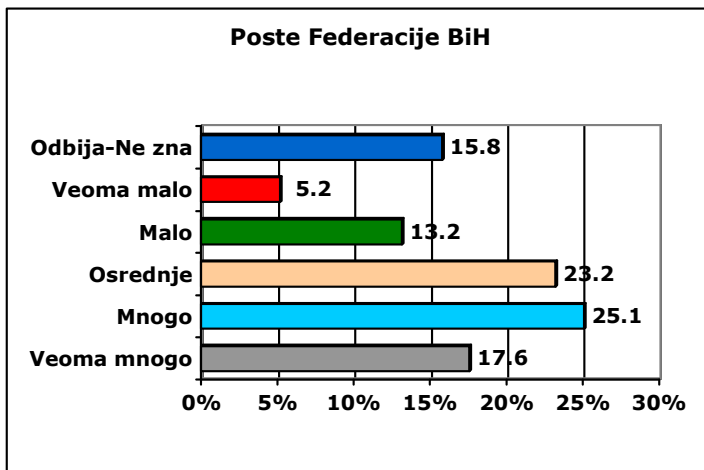
Grafikon 25

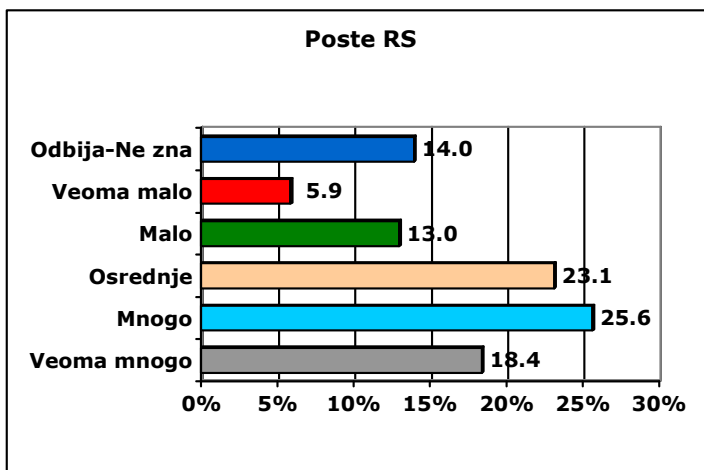
Grafikon 26

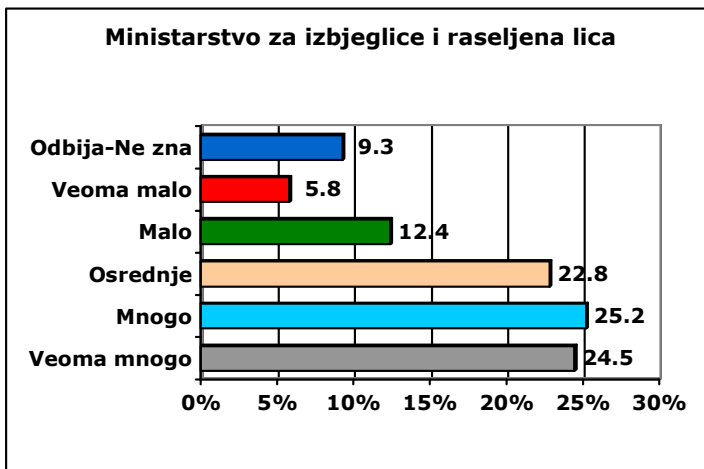
Grafikon 27

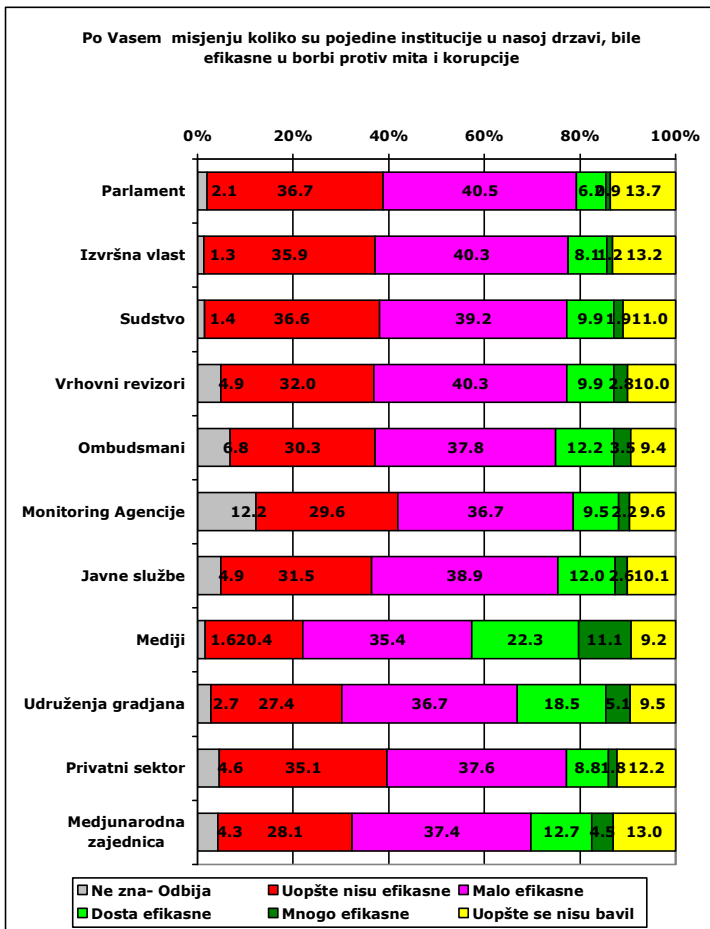
Grafikon 28

Grafikon 29

Grafikon 30

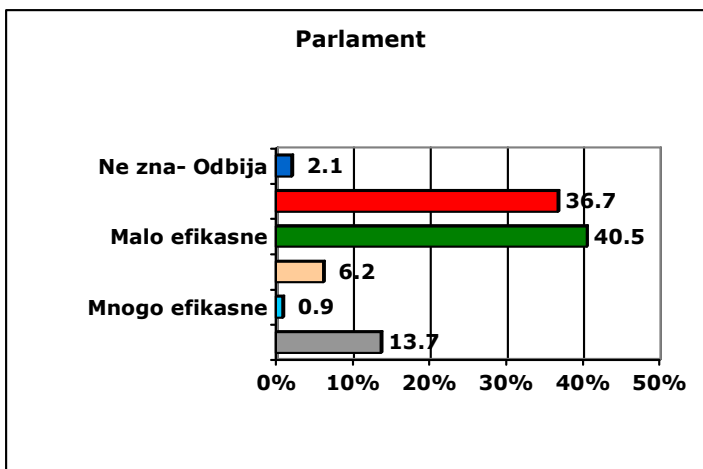
Grafikon 31

Generalno gledajući, građani imaju vrlo loše mišljenje o institucijama u BiH i njihovoj borbi protiv korupcije. Prema mišljenju građana BiH, najmanje efikasne institucije u borbi protiv korupcije su:

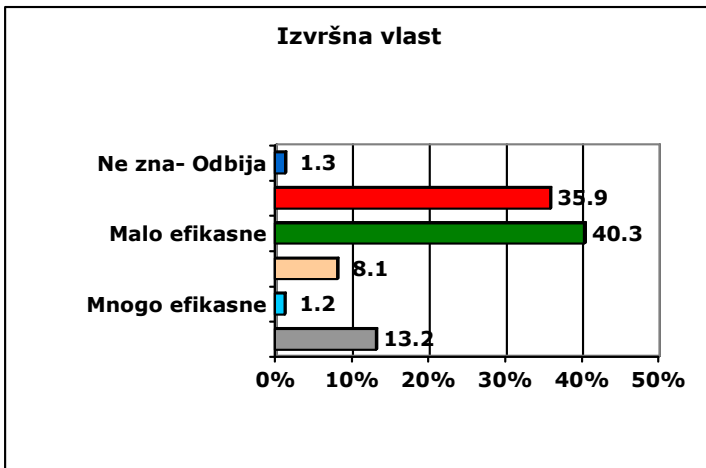
1. Parlament (77,2%)
2. Izvršna vlast (76,2%)
3. Sudstvo (75,8%)
4. Privatne firme (72,7%) i
5. Vrhovni revizor (72,3%).

Pored grafikona u kojem su prikazane sve institucije, dali smo grafikone za svaku instituciju ponaosob.

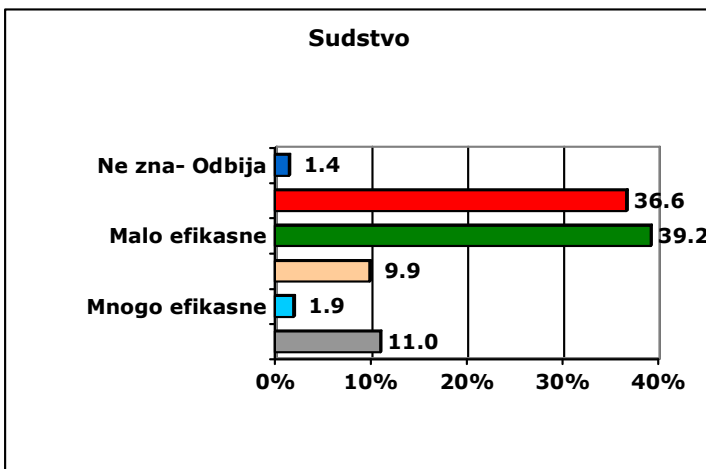
Po Vašem mišljenju koliko su pojedine institucije u nasoj državi, bile efikasne u borbi protiv mita i korupcije

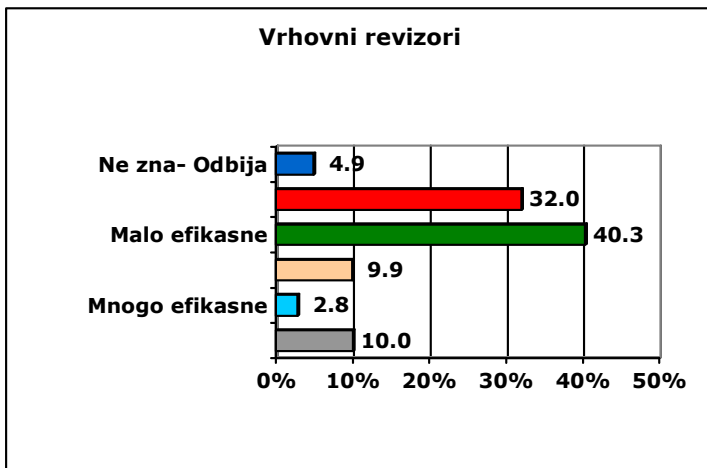
Grafikon 32

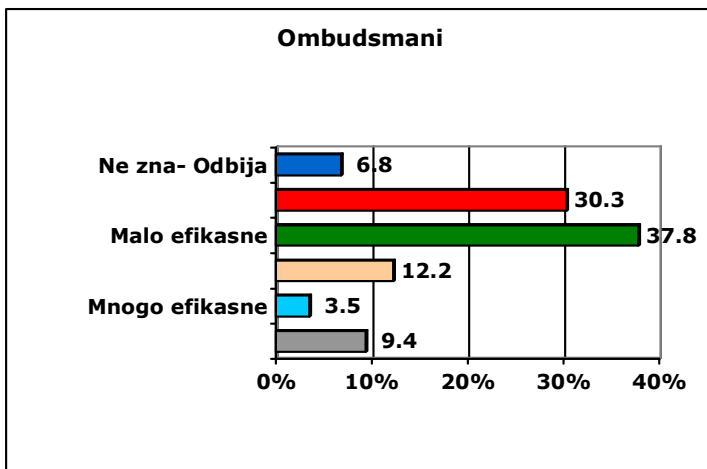
Grafikon 33

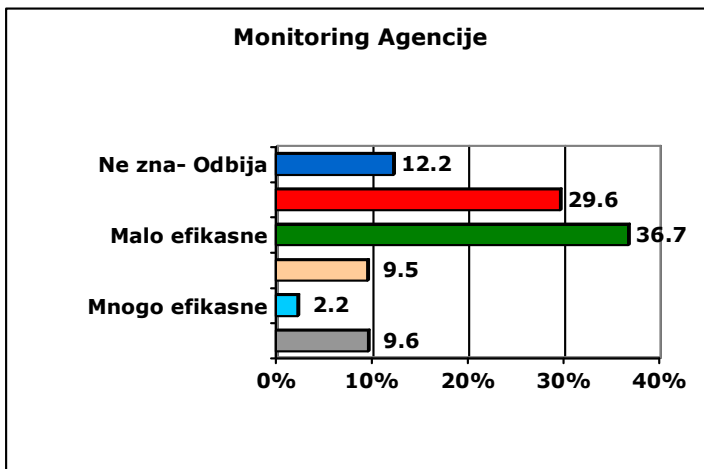
Grafikon 34

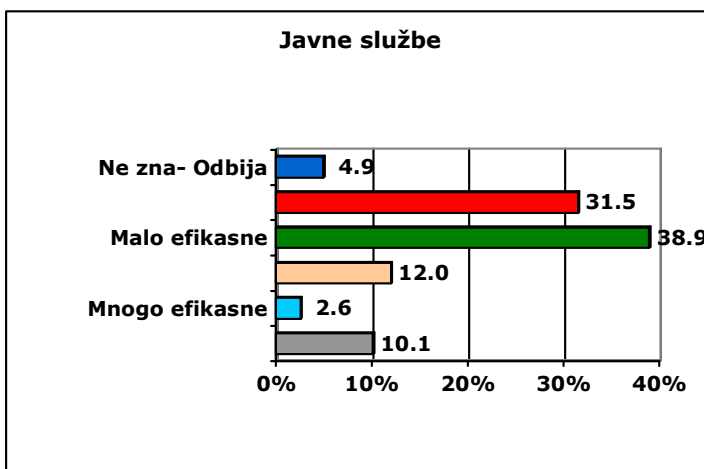
Grafikon 35

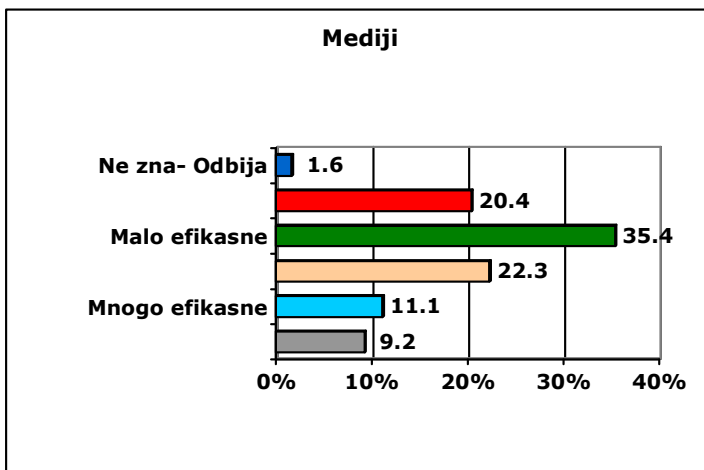
Grafikon 36

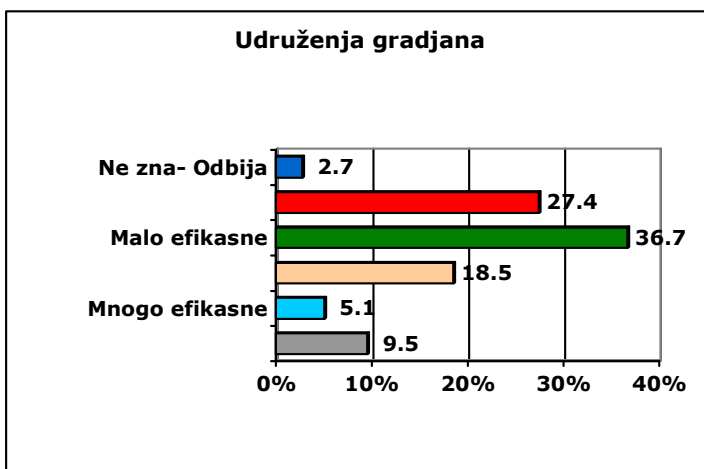
Grafikon 37

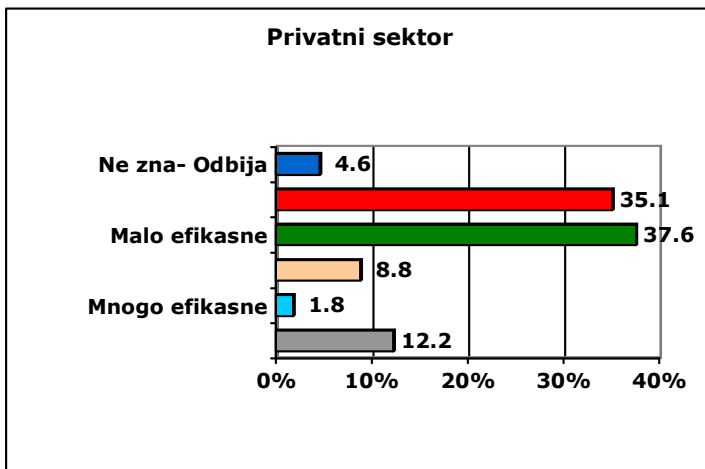
Grafikon 38

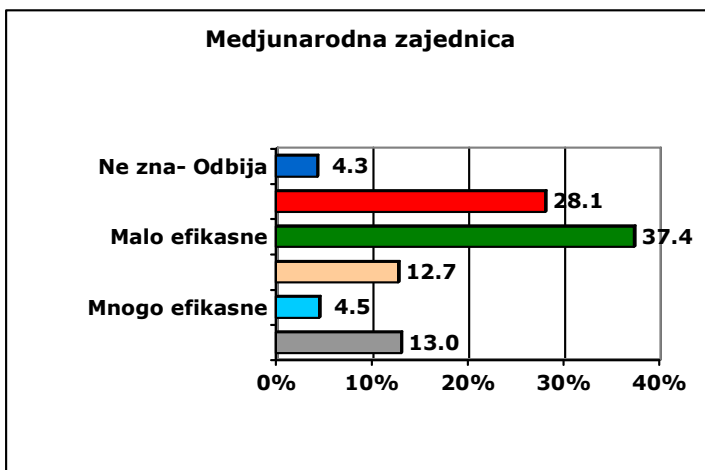
Grafikon 39

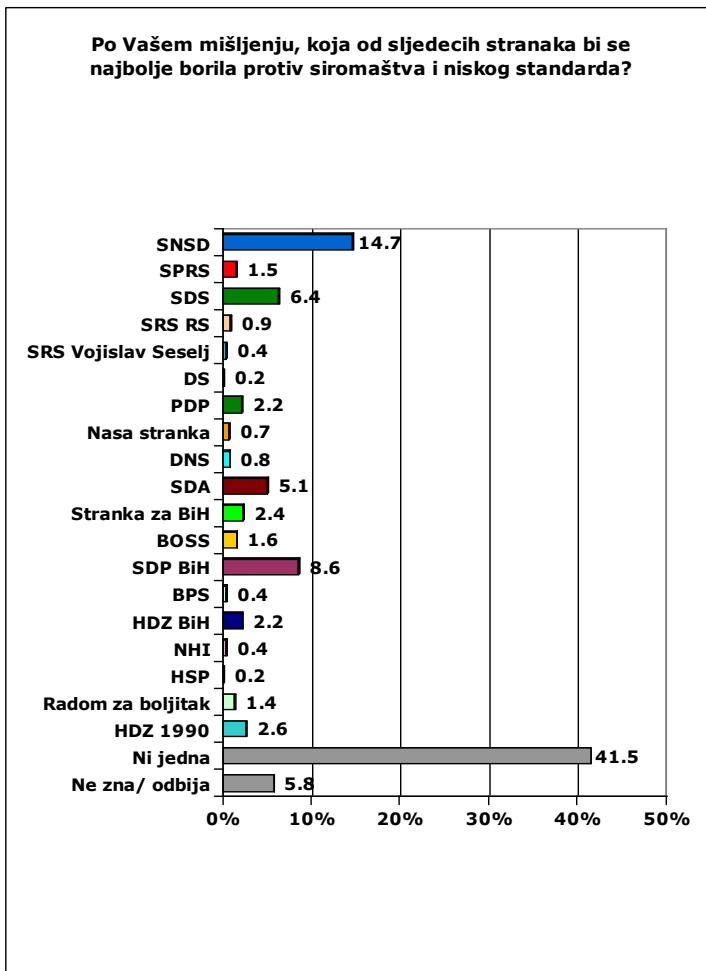
Grafikon 40

Grafikon 41

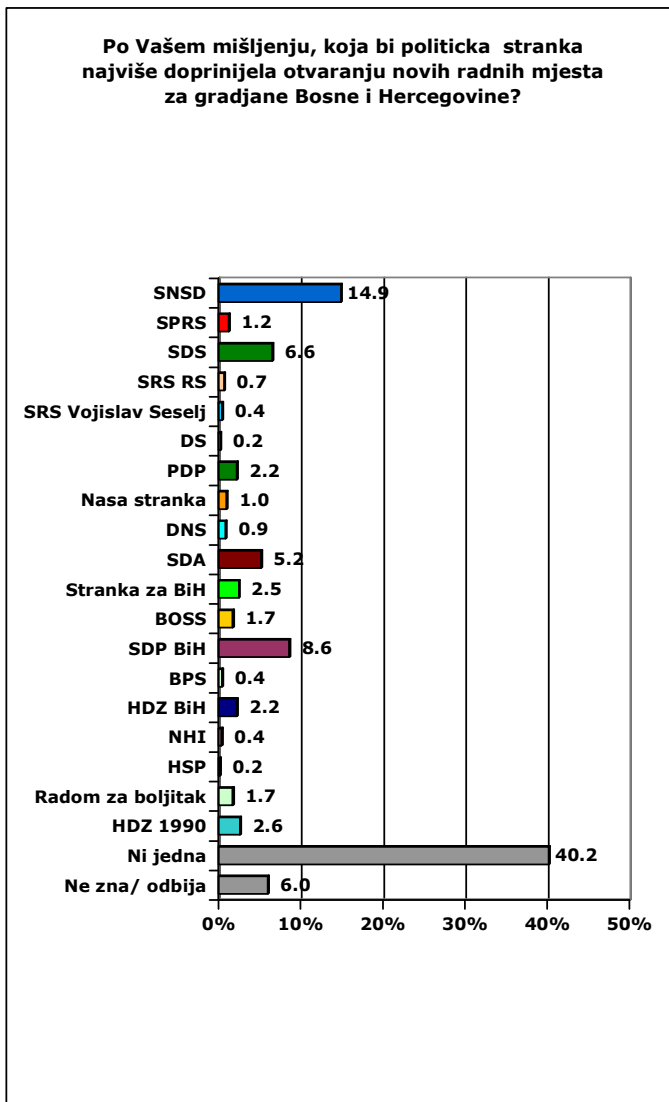
Grafikon 42

Grafikon 43

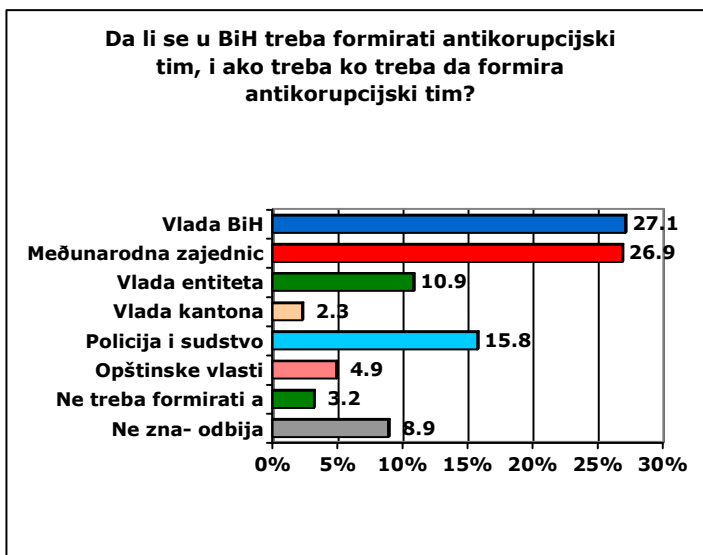
Najveći broj građana BiH (41,5%) smatra da se nijedna politička partija ne bori na pravi način protiv siromaštva i niskog standarda. Ipak, među onima koji ne misle tako, preovladavaju simpatizeri SNSD (14,7%) koji ovu partiju vide

kao borca protiv loše ekonomske situacije. Na drugom mjestu se nalazi SDP BiH (8,6%), a potom slijede SDS (6,4%) i SDA (5,1%).

Grafikon 44

Najveći broj građana BiH (40,2%) smatra da nijedna politička partija ne doprinosi otvaranju novih radnih mjesta. Ipak, među onima koji ne misle tako, prevladavaju simpatizeri SNSD (14,9%) koji ovu partiju vide kao borca protiv loše ekonomske situacije. Na drugom mjestu se nalazi SDP BiH (8,6%), a potom slijede SDS (6,6%) i SDA (5,2%).

Grafikon 45

Građani BiH imaju podjeljeno mišljenje kada je u pitanju dilema ko treba da formira antikorupcioni tim u BiH. Svaki četvrti građanin (27,1%) smatra da Savjet Ministara BiH treba da formira ovaj tim, dok isto toliko smatra da međunarodna zajednica to treba da učini (26,9%). Kroz ove odgovore se može naslutiti velika dilema građana BiH, a to je da li i koliko vjerujemo domaćim institucijama i njihovoj spremnosti da se uhvate u borbu sa korupcijom. Na trećem mjestu se nalazi

odgovor sudstvo i policija (15.8%) kao institucije koje su nadležne za borbu protiv svih vrsta kriminala. Svaki deseti ispitanik smatra da antikorupcioni tim treba da formiraju entitetske vlasti.

REZIME

- Prema mišljenju građana BiH nezaposlenost (30,2%) je najveći problem, potom siromaštvo (27,2%), korupcija (16,4%) i kriminal (13,3%).
- Svaki peti ispitanik (22%) u BiH izjavio je da su njemu ili članu njegove porodice u poslednjih godinu dana traženo mito.
- Duplo manji procenat (11,6%) onih koji su platili neki oblik mita, u odnosu na procenat onih kojima je mito tražen.
- Najveći broj građana mito daje u novcu (oko 66%), dok je malo onih koji to čine na neki drugi način (usluge ili proizvodi).
- Najveći broj građana BiH (78%) sumnja da će u naredne četiri godine doći do smanjenja korupcije u BiH.
- Najveći broj građana BiH (38%) smatra da ni jedna stranka u zemlji nema viziju ekonomskog razvoja BiH.
- SNSD (15,4%) je partija koja ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja zemlje, slijede SDP BiH (9,7%), SDS (7,4%) i SDA (5,7%).
- 42,7% ispitanih građana smatra da ni jedna partija se neće boriti protiv mita i korupcije.
- Sa korupcijom bi se najbolje obracunali SNSD (13,2%), SDP BiH (8,7%), SDS (6,5%) i SDA (5,4%).
- Najveći broj građana BiH (60,2%) ne očekuje da će doći do poboljšanja kvaliteta života, posle lokalnih izbora koji će se održati u oktobru ove godine.
- Najkorumpiranije institucije su: Policija 70,8%, Političke stranke 70,4%, Zdravstvo 68,8%, Carina 68,4%, Vlade F BiH/ RS 66,5% I Pravosuđe 62,4%
- Najmanje korupcija imamo među: NVO (35,2%), Međunarodnoj zajednici (41,1%), Poštama FBiH (42,7%) I Poštama RS (44%)
- Prema mišljenju građana BiH najmanje efikasne institucije, u borbi protiv korupcije su: Parlament

(77,2%), Izvršna vlast (76,2%), Sudstvo (75,8%) ,
Privatne firme (72,7%) i Vrhovni revizor (72,3%).

- Najveći broj građana BiH (41,5%) smatra da nijedna politička partija se ne bori na pravi način protiv siromaštva i niskog standarda.
- Protiv siromaštva i niskog standarda bi se najbolje borili: SNSD (14,7%), SDP BiH (8,6%), SDS (6,4%) i SDA (5,1%).
- Najveći broj građana BiH (40,2%) smatra da nijedna politička partija se ne doprinosi otvaranju novih radnih mjesta.
- Otvaranju novih radnih mjesta bi najviše doprineo SNSD (14,9%), SDP BiH (8,6%), SDS (6,6%) i SDA (5,2%).
- Svaki četvrti građanin (27,1%) smatra da Vlada BiH treba da formira ovaj tim, dok isto toliko smatra da međunarodna zajednica to treba da učini (26,9%).

Ponovljeno istraživanje je urađeno u periodu između 05.09. i 08.09. 2008 godine, na uzorku od 500 punoljetnih građana Bosne i Hercegovine, metodom telefonske ankete.

Ispitanici su odgovorili na četiri kratka pitanja:

1. Koja stranka u Bosni i Hercegovini ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja?
2. Koja stranka bi se najbolje borila protiv mita i korupcije?
3. Koja od sljedećih stranaka bi se najbolje borila protiv siromaštva i niskog standarda?
4. Koja bi politička stranka najviše doprinijela otvaranju novih radnih mjesta za građane Bosne i Hercegovine?

Primjećeno je da veliki broj ljudi odbija da da odgovore na ova pitanja i ljutnju što ih uopšte pitamo bilo šta o politici, čemu je vjerovatno uzrok početak predizborne kampanje za lokalne izbore.

Rezultati istraživanja su pokazali slijedeće.

DEMOGRAFIJA

Tabela 1. Grad

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Republika Srpska</i>	200	40.0
<i>Federacija BiH</i>	300	60.0
<i>Total</i>	500	100.0

Tabela 2. Pol

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Muškarci</i>	256	51.2
<i>Žene</i>	244	48.8
<i>Total</i>	500	100

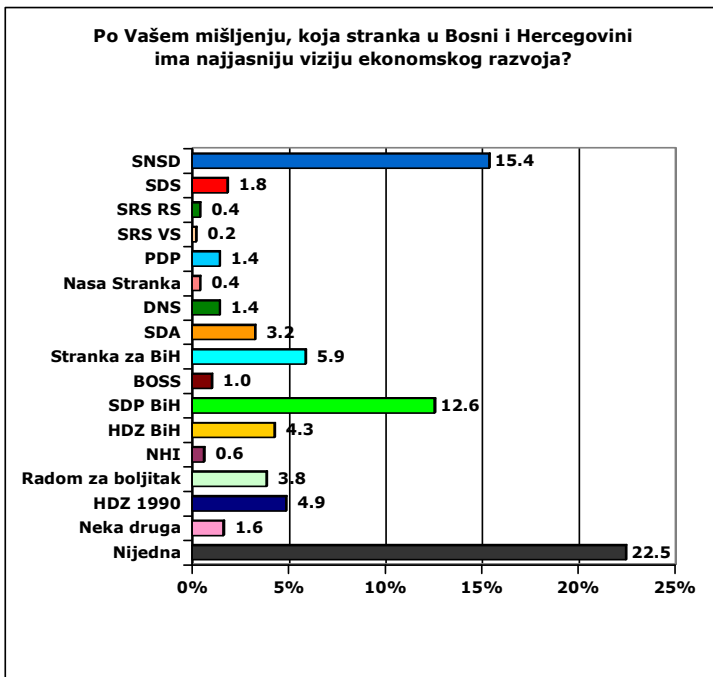
Tabela 3. Obrazovanje

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Zanat</i>	38	7.6
<i>Srednja škola - četvrti stepen</i>	47	9.4
<i>Viša škola</i>	309	61.8
<i>Visoka škola</i>	106	21.2
<i>Total</i>	500	100.0

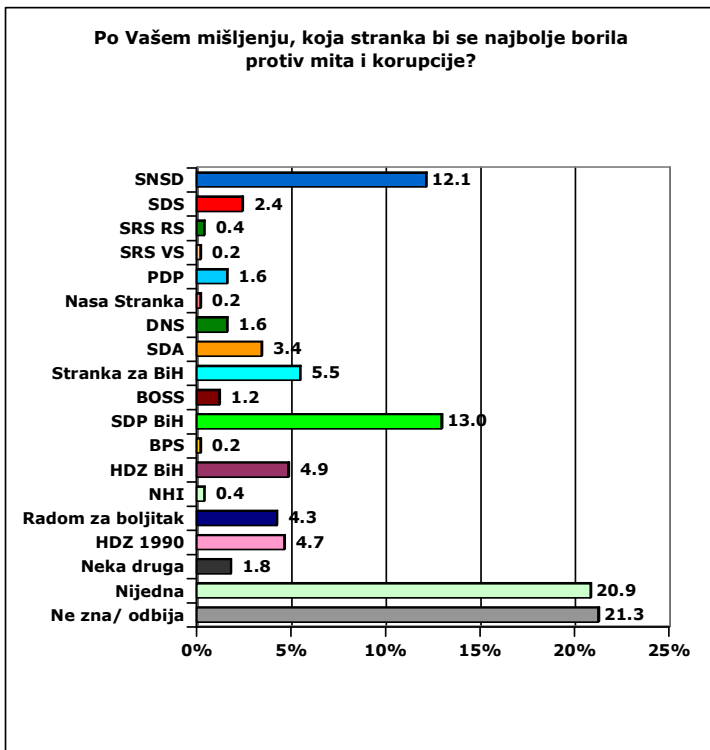
Tabela 4. Starost

	<i>Frekvence</i>	<i>%</i>
<i>Od 18 do 29 godina</i>	71	14.2
<i>Od 30 do 44 godine</i>	134	26.8
<i>Od 45 do 59 godina</i>	166	33.2
<i>Preko 60 godina</i>	129	25.8
<i>Total</i>	5004	100.0

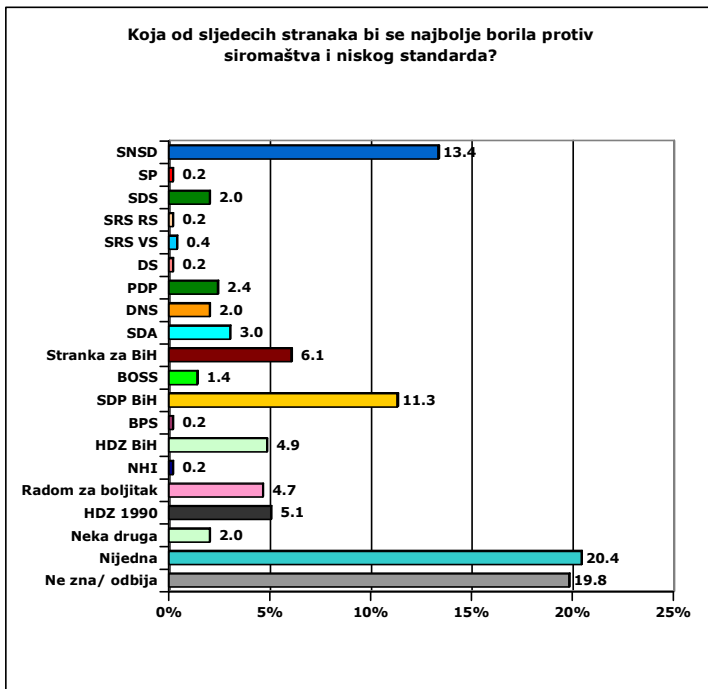
OSNOVNE FREKVENCE

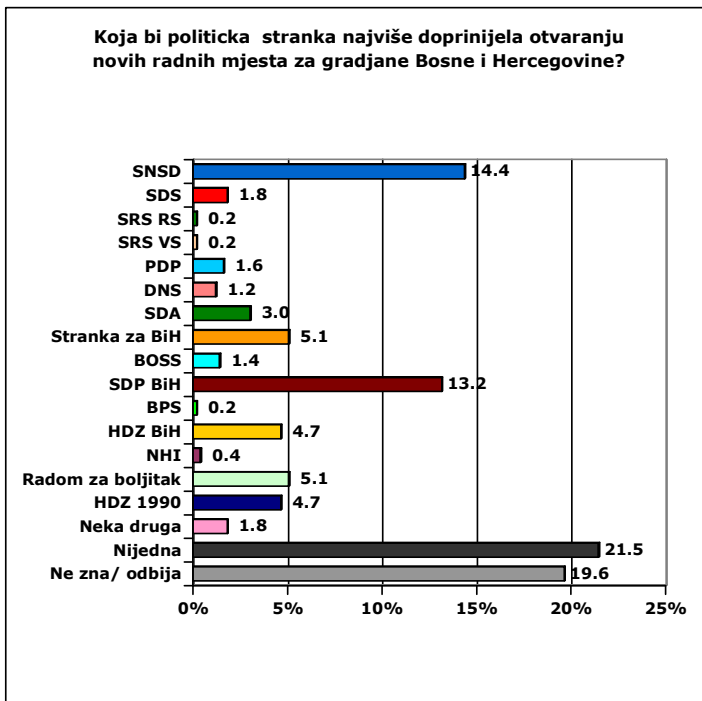
Grafikon 1

Grafikon 2

Grafikon 3

Grafikon 4

UKRŠTANJA

PO POLU

Tabela 5. Po Vašem mišljenju, koja stranka u Bosni i Hercegovini ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja?

STRANKA	POL	
	Muskarci	Zene
SNSD	13.5%	16.6%
SDS	1.2%	2.5%
SRS RS	.4%	.4%
SRS VS	.4%	
PDP	1.6%	1.2%
Nasa Stranka	.8%	
DNS	1.2%	1.7%
SDA	4.4%	2.1%
Stranka za BiH	5.6%	6.2%
BOSS	.8%	1.2%
SDP BiH	15.9%	9.1%
HDZ BiH	6.4%	2.1%
NHI	.4%	.8%
Radom za boljitak	4.0%	3.7%
HDZ 1990	4.4%	5.4%
Neka druga	1.2%	2.1%
Nijedna	22.7%	22.4%
Ne zna/ odbija	15.1%	22.4%
Total	100.0%	100.0%

Tabela 6. Po Vašem mišljenju, koja stranka bi se najbolje borila protiv mita i korupcije?

STRANKA	POL	
	Muškarci	Žene
SNSD	10.0%	13.7%
SDS	3.2%	1.7%
SRS RS	.4%	.4%
SRS VS	.4%	
PDP	2.0%	1.2%
Nasa Stranka	.4%	
DNS	1.6%	1.7%
SDA	4.4%	2.5%
Stranka za BiH	4.8%	6.2%
BOSS	1.2%	1.2%
SDP BiH	16.3%	9.5%
BPS		.4%
HDZ BiH	6.0%	3.7%
NHI	.4%	.4%
Radom za boljitak	5.2%	3.3%
HDZ 1990	3.6%	5.8%
Neka druga	1.6%	2.1%
Nijedna	22.3%	19.5%
Ne zna/ odbija	16.3%	26.6%
Total	100.0%	100.0%

Tabela 7. Koja od sljedećih stranaka bi se najbolje borila protiv siromaštva i niskog standarda?

STRANKA	POL	
	Muškarci	Žene
SNSD	12.0%	14.1%
SP	.4%	
SDS	2.4%	1.7%
SRS RS		.4%
SRS VS	.8%	
DS	.4%	
PDP	3.2%	1.7%
DNS	2.0%	2.1%
SDA	4.0%	2.1%
Stranka za BiH	4.8%	7.5%
BOSS	1.6%	1.2%
SDP BiH	14.7%	7.9%
BPS		.4%
HDZ BiH	6.0%	3.7%
NHI		.4%
Radom za boljitak	4.4%	5.0%
HDZ 1990	4.8%	5.4%
Neka druga	1.6%	2.5%
Nijedna	21.9%	19.1%
Ne zna/ odbija	15.1%	24.9%
Total	100.0%	100.0%

Tabela 8. Koja bi politicka stranka najviše doprinijela otvaranju novih radnih mjesta za građane Bosne i Hercegovine?

STRANKA	POL	
	Muškarci	Žene
<i>SNSD</i>	13.1%	14.9%
<i>SDS</i>	1.6%	2.1%
<i>SRS RS</i>		.4%
<i>SRS VS</i>	.4%	
<i>PDP</i>	2.0%	1.2%
<i>DNS</i>	.8%	1.7%
<i>SDA</i>	4.0%	2.1%
<i>Stranka za BiH</i>	4.8%	5.4%
<i>BOSS</i>	1.2%	1.7%
<i>SDP BiH</i>	16.7%	9.5%
<i>BPS</i>		.4%
<i>HDZ BiH</i>	6.4%	2.9%
<i>NHI</i>	.4%	.4%
<i>Radom za boljitak</i>	5.2%	5.0%
<i>HDZ 1990</i>	4.0%	5.4%
<i>Neka druga</i>	1.2%	2.5%
<i>Nijedna</i>	22.7%	20.3%
<i>Ne zna/ odbija</i>	15.5%	24.1%
<i>Total</i>	100.0%	100.0%

PO OBRAZOVANJU

Tabela 9. Po Vašem mišljenju, koja stranka u Bosni i Hercegovini ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja?

STRANKA	OBRAZOVANJE			
	Osnovna skola	Zanat	Srednja skola cetvrti stepen	Visa i visoka skola
SNSD	22.2%	11.1%	15.6%	14.2%
SDS	2.8%	2.2%	2.0%	.9%
SRS RS			.7%	
SRS VS			.3%	
PDP			1.3%	2.8%
Nasa Stranka			.7%	
DNS		2.2%	1.6%	.9%
SDA	5.6%		2.9%	4.7%
Stranka za BiH	2.8%	6.7%	6.2%	5.7%
BOSS			1.6%	
SDP BiH	2.8%	13.3%	12.1%	17.0%
HDZ BiH		4.4%	5.2%	2.8%
NHI	2.8%		.3%	.9%
Radom za boljitak	2.8%	4.4%	4.6%	1.9%
HDZ 1990		4.4%	3.6%	10.4%
Neka druga			1.0%	4.7%
Nijedna	13.9%	31.1%	22.5%	21.7%
Ne zna/ odbija	44.4%	20.0%	17.9%	11.3%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 10. Po Vašem mišljenju, koja stranka bi se najbolje borila protiv mita i korupcije?

STRANKA	OBRAZOVANJE			
	Osnovna škola	Zanat	Srednja škola četvrti stepen	Visa i visoka škola
SNSD	16.7%	11.1%	12.1%	11.3%
SDS		2.2%	2.3%	3.8%
SRS RS			.3%	.9%
SRS VS			.3%	
PDP	2.8%		2.0%	.9%
Nasa Stranka			.3%	
DNS			2.3%	.9%
SDA	5.6%		3.3%	4.7%
Stranka za BiH	2.8%	6.7%	5.5%	5.7%
BOSS			2.0%	
SDP BiH	5.6%	13.3%	12.7%	16.0%
BPS			.3%	
HDZ BiH		4.4%	5.2%	5.7%
NHI	2.8%			.9%
Radom za boljitak	5.6%	4.4%	4.6%	2.8%
HDZ 1990		4.4%	3.9%	8.5%
Neka druga			1.6%	3.8%
Nijedna	13.9%	31.1%	19.9%	21.7%
Ne zna/ odbija	44.4%	22.2%	21.5%	12.3%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 11. Koja od sljedećih stranaka bi se najbolje borila protiv siromaštva i niskog standarda?

STRANKA	OBRAZOVANJE			
	Osnovna skola	Zanat	Srednja skola četvrti stepen	Visa i visoka skola
SNSD	8.3%	13.3%	14.0%	13.2%
SP				.9%
SDS	5.6%	2.2%	1.3%	2.8%
SRS RS			.3%	
SRS VS			.7%	
DS			.3%	
PDP	5.6%		2.0%	3.8%
DNS			3.3%	
SDA	5.6%		2.6%	4.7%
Stranka za BiH	2.8%	4.4%	5.5%	9.4%
BOSS		2.2%	1.6%	.9%
SDP BiH	2.8%	13.3%	12.1%	11.3%
BPS			.3%	
HDZ BiH		4.4%	5.2%	5.7%
NHI	2.8%			
Radom za boljitak	5.6%	4.4%	5.2%	2.8%
HDZ 1990		4.4%	3.9%	10.4%
Neka druga			2.0%	3.8%
Nijedna	13.9%	31.1%	20.2%	18.9%
Ne zna/ odbija	47.2%	20.0%	19.5%	11.3%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 12. Koja bi politicka stranka najviše doprinijela otvaranju novih radnih mjesta za građane Bosne i Hercegovine?

STRANKA	OBRAZOVANJE			
	Osnovna skola	Zanat	Srednja skola cetvrti stepen	Visa i visoka skola
SNSD	13.9%	13.3%	14.3%	15.1%
SDS		2.2%	1.6%	2.8%
SRS RS			.3%	
SRS VS			.3%	
PDP			2.0%	1.9%
DNS			2.0%	
SDA	5.6%		2.6%	4.7%
Stranka za BiH	2.8%	4.4%	5.2%	5.7%
BOSS		2.2%	2.0%	
SDP BiH	5.6%	13.3%	12.7%	17.0%
BPS			.3%	
HDZ BiH		4.4%	5.5%	3.8%
NHI	2.8%			.9%
Radom za boljitak	2.8%	4.4%	5.5%	4.7%
HDZ 1990		4.4%	3.6%	9.4%
Neka druga			1.3%	4.7%
Nijedna	22.2%	31.1%	20.8%	18.9%
Ne zna/ odbija	44.4%	20.0%	19.9%	10.4%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

PO STAROSTI

Tabela 13. Po Vašem mišljenju, koja stranka u Bosni i Hercegovini ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja?

STRANKA	STAROST			
	Od 18 do 29 godina	Od 30 do 44 godine	Od 45 do 59 godina	Preko 60 godina
SNSD	27.5%	10.7%	12.2%	18.1%
SDS		2.3%	2.4%	1.6%
SRS RS		.8%	.6%	
SRS VS			.6%	
PDP		1.5%	1.8%	1.6%
Nasa Stranka				1.6%
DNS		.8%	1.2%	3.1%
SDA	5.8%	3.8%	2.4%	2.4%
Stranka za BiH	1.4%	6.9%	5.5%	7.9%
BOSS	1.4%	1.5%	.6%	.8%
SDP BiH	11.6%	14.5%	13.4%	10.2%
HDZ BiH	1.4%	1.5%	6.1%	6.3%
NHI		.8%		1.6%
Radom za boljitak	4.3%	5.3%	3.0%	3.1%
HDZ 1990	2.9%	5.3%	4.3%	6.3%
Neka druga		2.3%	1.2%	2.4%
Nijedna	14.5%	29.8%	26.8%	13.4%
Ne zna/ odbija	29.0%	12.2%	17.7%	19.7%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 14. Po Vašem mišljenju, koja stranka bi se najbolje borila protiv mita i korupcije?

STRANKA	STAROST			
	Od 18 do 29 godina	Od 30 do 44 godine	Od 45 do 59 godina	Preko 60 godina
SNSD	21.7%	9.2%	9.1%	14.2%
SDS		3.1%	3.7%	1.6%
SRS RS		1.5%		
SRS VS			.6%	
PDP		.8%	2.4%	2.4%
Nasa Stranka				.8%
DNS		.8%	1.8%	3.1%
SDA	8.7%	3.8%	1.8%	2.4%
Stranka za BiH	1.4%	6.9%	6.1%	5.5%
BOSS	1.4%	1.5%	1.2%	.8%
SDP BiH	11.6%	13.0%	14.6%	11.8%
BPS			.6%	
HDZ BiH	2.9%	3.1%	6.1%	6.3%
NHI				1.6%
Radom za boljitak	4.3%	6.1%	1.8%	5.5%
HDZ 1990	1.4%	5.3%	4.9%	5.5%
Neka druga	1.4%	3.1%	1.2%	1.6%
Nijedna	13.0%	26.0%	23.8%	15.7%
Ne zna/ odbija	31.9%	16.0%	20.1%	21.3%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 15. Koja od sljedećih stranaka bi se najbolje borila protiv siromaštva i niskog standarda?

STRANKA	STAROST			
	Od 18 do 29 godina	Od 30 do 44 godine	Od 45 do 59 godina	Preko 60 godina
SNSD	21.7%	11.5%	11.0%	14.2%
SP				.8%
SDS	1.4%	2.3%	2.4%	1.6%
SRS RS		.8%		
SRS VS		.8%	.6%	
DS			.6%	
PDP	2.9%	1.5%	2.4%	3.1%
DNS		.8%	2.4%	3.9%
SDA	4.3%	3.8%	2.4%	2.4%
Stranka za BiH	1.4%	8.4%	6.1%	6.3%
BOSS	1.4%	1.5%		3.1%
SDP BiH	11.6%	10.7%	12.2%	11.0%
BPS			.6%	
HDZ BiH	1.4%	3.1%	6.1%	7.1%
NHI				.8%
Radom za boljitak	4.3%	6.9%	3.7%	3.9%
HDZ 1990	4.3%	5.3%	4.3%	6.3%
Neka druga		3.1%	1.2%	3.1%
Nijedna	14.5%	26.0%	24.4%	12.6%
Ne zna/ odbija	30.4%	13.7%	19.5%	19.7%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 16. Koja bi politicka stranka najviše doprinijela otvaranju novih radnih mjesta za građane Bosne i Hercegovine?

STRANKA	STAROST			
	Od 18 do 29 godina	Od 30 do 44 godine	Od 45 do 59 godina	Preko 60 godina
SNSD	26.1%	9.9%	11.6%	16.5%
SDS		1.5%	2.4%	2.4%
SRS RS		.8%		
SRS VS			.6%	
PDP	1.4%	1.5%	1.2%	2.4%
DNS		.8%	1.2%	2.4%
SDA	5.8%	3.8%	2.4%	1.6%
Stranka za BiH	1.4%	6.9%	5.5%	4.7%
BOSS	1.4%	1.5%	.6%	2.4%
SDP BiH	11.6%	15.3%	14.0%	11.0%
BPS			.6%	
HDZ BiH	1.4%	3.8%	5.5%	6.3%
NHI				1.6%
Radom za boljitak	1.4%	7.6%	3.7%	6.3%
HDZ 1990	2.9%	5.3%	4.3%	5.5%
Neka druga		3.1%	1.8%	1.6%
Nijedna	15.9%	23.7%	25.6%	15.7%
Ne zna/ odbija	30.4%	14.5%	18.9%	19.7%
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

PO NACIONALNOSTI

Tabela 17. Po Vašem mišljenju, koja stranka u Bosni i Hercegovini ima najjasniju viziju ekonomskog razvoja?

STRANKA	NACIONALNOST			
	Hrvat	Bošnjak	Srbin	Ostali
SNSD	1.4%	1.9%	43.4%	33.3%
SDS		1.9%	2.5%	
SRS RS			1.3%	
SRS VS	1.4%			
PDP			4.4%	
Nasa Stranka		.8%		
DNS		1.9%	1.3%	
SDA	1.4%	5.8%		
Stranka za BiH	6.9%	9.2%		
BOSS		1.9%		
SDP BiH	6.9%	20.4%	2.5%	
HDZ BiH	11.1%	5.0%		
NHI	2.8%	.4%		
Radom za boljitak	2.8%	3.1%	5.0%	33.3%
HDZ 1990	29.2%	1.2%		
Neka druga		2.7%	.6%	
Nijedna	25.0%	22.3%	21.4%	33.3%
Ne zna/ odbija	11.1%	21.5%	17.6%	
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 18. Po Vašem mišljenju, koja stranka bi se najbolje borila protiv mita i korupcije?

STRANKA	NACIONALNOST			
	Hrvat	Bošnjak	Srbin	Ostali
SNSD	1.4%	1.2%	34.6%	33.3%
SDS		1.5%	5.0%	
SRS RS			1.3%	
SRS VS	1.4%			
PDP			5.0%	
Nasa Stranka		.4%		
DNS		1.5%	2.5%	
SDA	1.4%	5.4%	1.3%	
Stranka za BiH	5.6%	8.8%		
BOSS		2.3%		
SDP BiH	6.9%	21.9%	1.3%	
BPS		.4%		
HDZ BiH	15.3%	5.0%		
NHI	1.4%	.4%		
Radom za boljitak	1.4%	3.8%	5.7%	33.3%
HDZ 1990	26.4%	1.5%		
Neka druga		2.7%	1.3%	
Nijedna	25.0%	20.8%	18.9%	33.3%
Ne zna/ odbija	13.9%	22.3%	23.3%	
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 19. Koja od sljedećih stranaka bi se najbolje borila protiv siromaštva i niskog standarda?

STRANKA	NACIONALNOST			
	Hrvat	Bošnjak	Srbin	Ostali
SNSD	2.8%	2.7%	35.8%	
SP			.6%	
SDS		1.9%	2.5%	33.3%
SRS RS			.6%	
SRS VS	1.4%		.6%	
DS			.6%	
PDP			7.5%	
DNS		2.7%	1.9%	
SDA	1.4%	5.4%		
Stranka za BiH	5.6%	10.0%		
BOSS	1.4%	2.3%		
SDP BiH	5.6%	18.8%	1.9%	
BPS		.4%		
HDZ BiH	13.9%	5.4%		
NHI		.4%		
Radom za boljitak	1.4%	3.8%	6.9%	33.3%
HDZ 1990	30.6%	1.2%		
Neka druga		2.3%	2.5%	
Nijedna	25.0%	20.8%	17.6%	33.3%
Ne zna/ odbija	11.1%	21.9%	20.8%	
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tabela 20. Koja bi politicka stranka najviše doprinijela otvaranju novih radnih mjesta za građane Bosne i Hercegovine?

STRANKA	NACIONALNOST			
	Hrvat	Bošnjak	Srbin	Ostali
SNSD	2.8%	1.5%	40.9%	
SDS		1.9%	2.5%	
SRS RS			.6%	
SRS VS	1.4%			
PDP		.4%	4.4%	
DNS		1.9%	.6%	
SDA	1.4%	5.4%		
Stranka za BiH	5.6%	8.1%		
BOSS		2.7%		
SDP BiH	6.9%	21.5%	2.5%	
BPS		.4%		
HDZ BiH	13.9%	5.0%		
NHI	1.4%	.4%		
Radom za boljitak	2.8%	4.2%	6.9%	33.3%
HDZ 1990	27.8%	1.2%		
Neka druga		3.1%	.6%	
Nijedna	25.0%	20.0%	21.4%	66.7%
Ne zna/ odbija	11.1%	22.3%	19.5%	
Total	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%